

Hadithen om skrytsamhet med härstamning

I Allahs namn, den Nåderike, den Barmhärtige

Lovprisningen tillhör Allah, världarnas Herre, och frid och välsignelser över Allahs trogne sändebud, hans familj och alla hans följeslagare. Därefter:

Jag presenterar en utförlig förklaring av denna ärevördiga profetiska hadith, baserad på de stora hadith-förklararna från Ahl al-Sunna wal-Jamaa.

Hadithen

Från Abu Hurayra, må Allah vara nöjd med honom, från profeten, frid vare med honom, som sade:

"Folk som skryter med sina döda fäder måste upphöra med det — de är bara Gehennams kol. Annars blir de mer föraktliga inför Allah än den dyngbagge som rullar avföring med sin nos. Allah har avlägsnat från er den förislamiska tidens arrogans och dess stolthet över fäder. Människan är antingen en from troende eller en eländig syndare. Alla människor är Adams söner, och Adam skapades av jord."

1. Förklaring av ord och begrepp

"Måste upphöra" — en kraftfull eds- och varningsform: de ska lämna och avhålla sig från detta.

"Skryter med sina fäder" — skryter och sväller upp av sina förfäders och anors härstamning.

"Gehennams kol" — bränsle och ved för elden, vilket antyder att den som dött i otro är bestämd för elden — inte något att vara stolt över utan något att frukta och skämmas för.

"Dyngbaggen" — en liten insekt (skalbagge).

"Rullar" — driver, skjuter på och hanterar det.

"Avföring" — gödsel och exkrementer.

"Den förislamiska tidens arrogans" — storheten, uppblåsthet och överlägsenhetskänslan som var utbredd i den förislamiska tiden.

"From troende" — den som trott på Allah och fruktat Honom i lydnad.

"Eländig syndare" — den som trotsat Allah, eländig i detta liv och nästa.

"Adams söner" — alla är barn till en och samme man — ingen har företräde över en annan i härstamning.

2. Förklaring av hadithen

I denna hadith riktar profeten, frid vare med honom, en allvarlig varning och kraftfull förmaning till den som skryter med sina fäders och förfäders härstamning, och fastslår följande sanningar:

Den allvarliga varningen: Hadithen inleds med ett hot och en varning mot dem som skryter med sin härstamning, och beskriver de fäder som dött i otro som "Gehennams kol" — bränsle för elden. Det är inget att vara stolt över utan något att skämmas för och frukta. Sedan tillspetsas bilden ytterligare med en jämförelse med det föraktligaste av skapade varelser — dyngbaggen som rullar avföring — för att visa att den som skryter med sin förnekande härstamning ska bli "mer föraktlig inför Allah" och mer ringa och förnedrad än detta insekt i Allahs vågskål. Ty han använde härstamningens gåva till olydnad mot Allah genom att vara arrogant och skryta inför Hans skapelse.

Upphävandet av den förislamiska tidens värden: Profeten, frid vare med honom, tillkännager att islam har utplånat och upphävt de förislamiska sederna grundade på arrogans och stolthet över fäder och anor. Islam kom med ett helt nytt värdesystem.

Det verkliga måttet på företräde: Profeten, frid vare med honom, fastslår det rätta måttet för företräde mellan människor — det är varken härstamning, kön, hudfärg eller rikedom, utan gudsfruktan och rättfärdiga gärningar. Människorna är bara två slag: en from troende som är ädel hos Allah oavsett härstamning, och en eländig syndare som är föraktlig hos Allah även om han hör till folkets förnämna.

Det gemensamma ursprunget: Han, frid vare med honom, avslutar med det avgörande argumentet som jämställer alla människor i ursprung — de är "Adams söner" från en och samme fader och moder, och Adam själv "skapades av jord." Det finns inget utrymme för att skryta över andra med ett ursprung som är gemensamt för alla — nämligen jord.

3. Lärdomar och visdom

Förbudet mot stolthet över härstamning: Islam förbjuder att vara stolt över fäder och förfäder — särskilt om de inte var muslimer — och betraktar det som hörande till den förislamiska tidens sedvänjor.

Måttet på värde hos Allah är gudsfruktan: Allt krymper inför gudsfruktan och rättfärdiga gärningar — det är den enda grunden för ädelhet hos Allah och framgång i detta liv och nästa.

Jämlikhet i mänskligt ursprung: Islam betonar principen om jämlikhet mellan alla människor och förkastar stam- och raslojalitet, ty alla skapades från ett och samma ursprung.

Varningen mot arrogans: Hadithen är en tydlig varning mot arrogansens karaktärsdrag och att se ner på andra — ett klandervärd drag som kan leda till förödmjukelse i detta liv och nästa.

Ödmjukhet är islamisk karaktär: Hadithen uppmuntrar till ödmjukhet, att inte låta sig förblindas av härstamning eller anor, och att ständigt påminna sig om det ödmjuka ursprunget — jord — och det gemensamma slutmålet — inför Allah.

4. Ytterligare upplysningar

Sammanhanget: Denna hadith uttalades i sammanhanget av profetens kamp mot de förislamiska lojaliteterna som var utbredda bland araberna, och för att bygga ett islamiskt samhälle grundat på tro och gudsfruktan — inte på härstamning och ras.

I Koranen: Hadithen bekräftar en innebörd som återfinns i Koranen: *”Människor! Vi skapade er av man och kvinna och gjorde er till folk och stammar för att ni ska lära känna varandra. Den ädlaste av er inför Allah är den mest gudfruktige”* [Al-Hujurat: 13]

Förebilden: Profeten, frid vare med honom, var själv förebilden i ödmjukhet — han skröt inte med sin härstamning trots att han var den ädlaste av skapelsen i härstamning...

Och må Allah välsigna vår profet Muhammad, hans familj och hans följeslagare.